

ספר

גם אני אודך

*

כולל בירורי הלכות ומשא ומתן בענינים
הנוגעים למעשה שקיבלתי מידידי
הג"ר משה חליוה שליט"א מח"ס ענפי משה
ושא"ס

*

חלק ס"ו

*

על שאלותי שחקרתי
בחסדו הגדול של הקב"ה
גמליאל הכהן רבינוביץ
בן אאמו"ר הגה"ח רבי אלחנן י,ד, שליט"א

שנת תשפ"ו לפ"ק

© כל הזכויות שמורות

הערות והארות יתקבלו בשמחה רבה
להרב גמליאל הכהן רבינוביץ

ת.ד. 539

בני ברק

טל: 052-7128536

7128536@gmail.com

פקס: 03-5201299

הסכמת הגה"צ רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א

הרב שא"י קהת הכהן גראס

א"ל דקהל אתה יק' הדת דחסידי בעלזא בא"י
רח' רבני חיים דקרית בעלזא ירושלים ע"ה ק ירושלים תוכבא

[illegible]

הסכמת הגה"צ גאב"ד זכרון מאיר זצ"ל

חיים מאיר הלוי ואזנר

רב אב"ד ור"מ

זכרון מאיר, בני ברק

בן לא"א מרן פוה"ד גאון ישראל הכ"מ ז"ל

בס"ד. יום כ"ג שבט תשע"ו

הנה כבוד הה"ג האברך שלם בדעת ובתבונה ר' גמליאל הכהן
רבינוביץ שליט"א הראה לי ספרו היקר ובו חליפת מכתבים
ותשובות נפלאות מהה"ג רבי משה חליוה שליט"א כיד ה' הטובה
עליו, בירורי שמעתתא להלכה למעשה, וכב' המחבר כבר זיכה
הרבים בספריו הקודמים, וכמעשהו בראשונות ברוב כשרון כך
מעשהו בספר הזה, ומן המעט שהצצתי לפי מסת הפנאי ראיתי
העמל והיגיעה שהושקע בכדי לכוון לאמיתה של ההלכה.

זיכה כב' המחבר להפיץ מתורתו ויראתו לכבוד ה' ולכבוד תוה"ק,
וחפץ ה' בידו יצליח בכל ימי חייו. לאורך ימים טובים, סייעתא
דשמיא, ברכה והצלחה בכל אשר יפנה לטובה.

ברוב יקר והערכה למען כבוד התורה ולומדיה

חיים מאיר הלוי ואזנר

הסכמת הגה"צ רבי יודה טשזנר שליט"א

יום ב' דר"ח תמוז תשע"ו פה אופקים

מכתב ברכה

לכב' ידידי הרב משה חליוה שליט"א.

ראיתי סדרת הספרים "גם אני אוזך" של תשובות מכת"ר, ומאד נהנתי מהדברים שם, ואפשר
לפלפל הרבה בדבריו הנחמדים.

וכעת אסתפק בשתי הערות על תשובתך בחלק ה' של תשובות אלו "גם אני אוזך" עמ' כ"ו, באם
נשבר המכסה אם מברך על טבילת הסיר לבדו, ואם כשטובל הסיר עם המכסה האם מברך על
טבילת כלים, שכב' כתב שמברך על טבילת הסיר לבד "על טבילת כלים", ודבריו נכונים.

ואוסיף:

(א) ראיתי בספר טבילת כלים להג"ץ כהן שליט"א שכותב, שאם טובל סיר עם מכסה ואין למכסה
שימוש נפרד מהסיר הרי שניהם ביחד נחשבים כלי אחד ומברך "על טבילת כלי", אולם אם יש
למכסה שימוש עצמי גם בלי הסיר (כמו שיש קערות מפיירקס שאפשר להפוך את המכסה לבשל
בו לבד או להשתמש בו להגשת האוכל וכדו') מברך "על טבילת כלים".

(ב) לאחרונה נשאלתי מאברך אחד, שנשבר לו המכסה של הסיר שלו וקנה מכסה חדש, האם צריך
לטבול המכסה והאם מברך עליו.
ועניתי לו שפשוט שצריך לטבול המכסה, וגם על על טבילת המכסה לבד בלי הסיר מברך "על
טבילת כלי".

והנני מברך את ידידנו, שיזכה תמיד לשבת על התורה ועל העבודה במנוחת הנפש, ולאסוקי
שמעתא אליבא דהלכתא, והשי"ת יצילהו מכל מכשול וטעות, ויוכחו להגדיל תורה ולהאדירה,
לזכות את הרבים בספרים מועילים, לאמיתתה של תורה.

בברכת התורה,

יודה טשזנר

הסכמת הגה"צ בעל משנת יוסף זצ"ל

יוסף ליברמן

ראש ישיבת "כולל שומרי החומות"
ורב דקהל סדיגורא ירושלים ת"ו
מח"ס "משנת יוסף"
רח' אבינדב 3 ירושלים תובב"א

בס"ד, ח' אייר תשע"ו פעה"ק ירושלים ת"ו

שמחתי לראות הספר הנכבד בשם גם אני אודך הכולל בתוכו חמישים בירורי הלכה ומשא ומתן בענינים שונים הנוגעים למעשה שכתב הרה"ג החריף ובקי מו"ה רבי משה חליוה שליט"א מח"ס 'ענפי משה' ושאל"ס מק"ק אופקים להרה"ג המפורסם בשערי הלכה מיחוסיו כהונה מו"ה גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, והם בירורי הלכה נחמדים, בטוב טעם ודעת נאמרים, וכבר איתמחו תרי גברי הרבנים החשובים השואל והמשיב הנ"ל בתורתם דמבדרן בבי מדרשא.

כבר כתבתי בכמה מקומות שהוצאת ספרים בהלכה או באגדה וכדו' הרי זה מרבה קדושה בישראל, והוא הכח הנגדי נגד הסט"א המתנכלת ללומדי ולאחלי התורה, ואשרי מי שזוכה להרבות כבוד שמים.

יהא רעוא שיפוצו מעיינותיהם חוצה, ויזכו להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות תורה וקדושה בישראל, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא יחד עכב"ב הי"ו, לאורך ימים ושנים.

ובאעה"ח למען התורה הק' ולומדיה

הסכמת הגה"צ רבי שמחה הכהן קוק זצ"ל אב"ד רחובות

ב"ה, י"ד אדר א' תשע"ו

מכתב ברכה

תיתי ליה להרה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שזכה כבר מאז לחבר ולפרסם ברבים ספר "פרדס יוסף החדש על המועדים", וכמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה, זכה, חקר שאלות רבות ומגוונות על ד' חלקי שו"ע, והניחן על שולחנו של הרה"ג משה חליוה שליט"א בעל מחבר ספר "ענפי משה" ועוד ספרים, ואת התשובות קיבצם וכדרם הרב רבינוביץ בכריכה נאה בשם "גם אני אודך" למען יוכלו המוני אוהבי תורה להנות מאורם של תורה זו.

חיבה מיוחדת לספר, על שבתחילת הספר העתיק פסקי הלכות מגדולי פוסקי הדור בדורנו מרן הגאון הגדול הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל בעל "שבת הלוי", שזכה לקבל אישית ממרן הרב זצ"ל.

אנו מברכים את הרב חליוה שליט"א שיזכה לשבת באהלה של תורה ימים רבים וכן להרביץ תורה, ואת הרב רבינוביץ שיזכה להיות שלוהא דרחמנא בהגדלת והפצת תורה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ומתוך שפע ברכה.

בברכת התורה
ובברכת כהנים באהבה

הרב שמחה הכהן קוק

הסכמת הגה"צ רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א
גאב"ד מערב בני ברק

Rabbi Shmuel Eliezer Shtern
Dayan in Rabbinical Court
of HaGaon HaRav Wosner, Shlita
Rosh Yeshiva Chasam Sofer
Rav of West Bnei-Brak
1 Harav Kuk St. Bnei-Brak 51273

שמואל אליעזר שטרן
דומ"ץ בבית"ד של מדרן הנריש ואזנר שליט"א
ראש ישיבת חזק חת"ס
זרב מערב בני ברק
רחוב הרב קוק 1, בני ברק 51273

בס"ד, יום
ד' (שני) חשוון

שמואל אבי אהרן בן יהודה מן החסידים,
דייטל סני. גאב"ד זצ"ל, אלא ופא יקרי
וואס געבאט מיין פאטער און און און
האט אים געזאגט אז ער זאל זיך
צווישן אים און אים און אים, און
האט אים געזאגט אז ער זאל זיך
און אים און אים, און אים און
און אים און אים, און אים און
און אים און אים, און אים און
און אים און אים, און אים און
און אים און אים, און אים און

דיין אהרן
שמואל אבי אהרן

הקדמה

ישתבח הבורא ויתהלל היוצר אשר זיכני להגות בתורה הקדושה ותוך כדי לימודי בטור ושו"ע ונו"כ חנני בשאלות נחוצות ומעשיות, ולהעלותן על שולחן מלכים מאן מלכי רבנן, ותהלה לק-ל הנני זוכה לעמוד בקשר רצוף עם תלמידי חכמים וגדולי הדור שליט"א אשר משיבים על ספקותי בעין יפה.

בחיבה מיוחדת זכיתי לקבל מאות תשובות מידידי המופלג הג"ר משה חליוה שליט"א מח"ס ענפי משה ושא"ס נכבדים, תוכן רצוף אהבה, וכדי שלא למנוע טוב מבעליו אמרתי מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה והנני מדפיס כעת בס"ד חלק שישים ושישה הכולל תשובות ובירורים בנוסף למה שזכיתי להדפיס מכבר שישים וחמישה חלקים מתשובותיו ואי"ה עוד חזון למועד לכרכים הבאים בס"ד, ויש בזה תועלת להראות איך שבכל סעיף בשו"ע אפשר להתעמק ולחדש היכי תמצוי ונפק"מ להלכה, ולחקור בשורש טעם שבכל הלכה והלכה, וקוב"ה חדי בפלפולא דאורייתא, ותן לחכם ויחכם עוד, שיהיה לסיוע גדול לעיין בהלכה היטב, שכל איש מישראל חייב להתנהג כפי ההלכה על כל צעד ושעל בכל עת ובכל שעה.

וקראתי שם החיבור גם אני אודך כשאר החיבורים שהוצאתי לאור בס"ד משום ששמי גמליאל ואני אומר זה הפסוק בפסוקים לשמות אנשים בתהלים (ע"א, כ"ב) "גם אני אודך בכלי נבל אמתך א-לקי אזמרה לך בכנור קדוש ישראל".

וביאורו שגם אני אודה לה' על החידושים שחנני ברוב רחמיו וחסדיו, וגם להודות לידידי הג"ר משה חליוה שליט"א שהקדיש מזמנו היקר לענות לי בחפץ לב על כל ספקותי.

ואסיים בתפילה "יוצרי הבינני מורשה להנחיל" שאזכה להנחיל מורשה זו תורה לדורות עולם ולהגדיל תורה ולהאדירה ויתקיים בנו מקרא שכתוב "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", אמן כן יהי רצון.

בברכת כהנים באהבה, כעתירת

גמליאל הכהן רבינוביץ

מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף" החדש על המועדים

אקדמות מילין

אודה ה' בכל לבב על כל טובותיו ונפלאותיו עמדי ועם כל אשר לי מידו יתברך, ועל שזיכני במתנת חנם לעמוד בשער דהאי ספרא "גם אני אודך" חלק שישים ושישה מתשובותינו לשאלותיו היקרות דידינו הרה"ג החו"ב צנמ"ס שלשלת היוחסין כש"ת מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש על המועדים אשר בטוב עינו נשאו ליבו להוציאו לאור עולם כשישים וחמישה כרכי תשובותינו הקודמים אשר הו"ל בטוב טעם ודעת. ויהא רעוא קדם אבוהון דבשמיא שיזכו הוא וכל אשר באהלו להתברך בכל הברכות האמורות בתורה.

והא מילתא דפשיטא דאין לסמוך בשום פנים ואופן על תשובותינו להלכה ומכל שכן למעשה הן באשר לא זכיתי להגיע להוראה והן לצד אשר נכתבו לפום ריהטאי ולפי מיעוט שכלי וידיעותי וכאשר הארכנו בהקדמתנו לחלקים הקודמים, באופן שכל הדפסת הני תשובות הוי לפלפולא בעלמא ולהעיר לב המעיינים למישקל ולמטרי בהני שמעתתא ותרבה הדעת. ולמורי ההוראה משפט ההכרעה. ואודה לכל אשר יעמידנו בקרן אורה לאמיתה של תורה [ועיין בהקדמת שו"ת אז נדברו חלק ה', עמוד ד', ד"ה זאת, ע"ש].

ומצלאין אנן קמיי מלכא ואלהא דשמיא כי יזכנו להוסיף להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גואל צדק ועד בכלל.

הק' משה חליוה

מפתחות

חלק אורח חיים

- סימן א' – בעניני היסח הדעת לענין ברכת ציצית בנאבדה טליתו.....א
- סימן ב' – בירך בהמ"ז על דבר שברכתו בורא נפשות.....ג
- סימן ג' – אם לחתיכת אבטיח יש מעלת "שלם".....ד
- סימן ד' – קנה דירה ובא לקבוע מזוזה אם יברך הטוב והמטיב קודם קביעת המזוזה.....ה
- סימן ה' – ברכת הגומל למי שלא שמר עצמו מצנים ופחים.....ו
- סימן ו' – אם אפשר להניח לקטן לשחק בפלאפון מקולקל בשבת.....ח
- סימן ז' – אכילה לאור חשמל שאינו כשר אי מקרי השתמשות.....ט
- סימן ח' – ברכת כתיבה וחתימה טובה בחודשי אב ואלול.....י
- סימן ט' – תקיעה בשופר שלא דרך פיו.....יא
- סימן י' – בעניני חג הסוכות.....יב
- סימן י"א – אם יש להשיר את עלי הערבה בעת חיבוטה.....יג
- סימן י"ב – הדפסת קונטרס עמ"ס סוכה בחוה"מ סוכות.....טו
- סימן י"ג – עשיית חנוכת הבית בבין המצרים.....טז

חלק יורה דעה

- סימן י"ד – אם מינקת צריכה ליהרר מאכילת דברים המשכחים.....יז
- סימן ט"ו – בענין הנודר מן האור אסור באורן של כוכבים.....יח
- סימן ט"ז – להודיע על פטירה ב"מ רח"ל כשיש צורך לניחומי אבלים.....יט

חלק חושן משפט

- סימן י"ז – בענין גזל שינה.....כ
- סימן י"ח – ר"מ שמבררים אצלו על בחור בשידוכים ורוצה את אותו בחור לבתו.....כא
- סימן י"ט – נטילה מחלוקת חסד פעמיים מחמת השתנות נתוני המשפחה.....כג

ענינים שונים

סימן כ' – במה שנהגו לאחל מזל טוב בשמחות..... כד

ביאורי ורמזי מקרא

סימן כ"א – במה שאמרה היונה "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של
הקב"ה" וכו' דנראה זה ככפיות טובה..... כה
סימן כ"ב – בקרא (בראשית י"א ל"א) ויקח תרח וגו'..... כז
סימן כ"ג – בקרא (בראשית י"ב ג') ואברכה מברכך ומקלך אאר וגו'... כח
סימן כ"ד – בקרא (בראשית מ"ה ח') ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה
וגו'..... כט
סימן כ"ה – בקרא (תהלים קכ"ב ו') שאלו שלום ירושלים וגו'..... ל
סימן כ"ו – בקרא (תהלים קמ"ה ז') זכר רב טובך יביעו וגו'..... לא

סימן א'

בעניני היסח הדעת לענין ברכת ציצית בנאבדה טליתו

לכבוד הגר"מ חליוה שליט"א

א. התעוררה שאלה בבית הכנסת בשמחת תורה כשאחד מהמתפללים שהוא אורח יצא בשעת ה"יזכור" והשאיר טליתו בבית הכנסת וכשחזר ראה שלקחו בטעות טליתו והביאו לו בינתיים טלית של בית הכנסת והתעטף ובירך עליה ואח"כ נמצאה טליתו ונשאלה שאלה האם יכל לברך על טלית של בית הכנסת דאמנם במ"ב סימן י"ד ס"ק י"א כותב שבבתי כנסיות שלנו מברכים על הטלית לכו"ע אבל כאן דהלא הוא לא שותף בטלית דלא חבר בקהילה שאפשר לומר שעל דעתו קנו זאת ויכול לברך עליה.

ב. היתה שאלה האם צריך לברך על טליתו אחר שנמצאה דהלא סילק דעתו מטלית זאת דלא יודע מתי תחזור טליתו וזה כמו שנפלה טליתו שצריך לברך עליה עוד הפעם או שכאן מכיון שיש אומדנא שמסתמא ימצאו את הטלית וגם שהוריד את הטלית ולא שנפלה לו הטלית ונחשב דעתו עליה ואולי לא נחשב כזה דבר לסילוק.

ג. האם יכול לכוין בשעת לבישת הטלית של הקהל שהברכה תועיל למתי שימצא הטלית.

אשמח לשמוע תשובות,

בברכה אריה ברינגר

תשובה

כבוד ידידנו הרה"ג החריף ובקי מוה"ר אריה ברינגר שליט"א בעמח"ס רבים ויקרים בעיה"ת ב"ב יע"א, שלוי וברכה וכט"ס,

קבלתי מידידנו הרה"ג מזכה הרבים מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את מכתבו דמע"כ נ"י והנני משיבו בזה מאי דנראה לענ"ד מקופיא לפום ריהטא.

א. לכאורה דעת הקהל אף על אורחים המזדמנים לביהכ"נ (ועי' בשו"ע סי' קנ"ג ס"ז גבי ביהכנ"ס של כרכים ומ"ש המ"ב שם סקל"ג ע"ש).
ולי המ"ב ז"ל סי' י"ד דציין מע"כ נ"י "משום דבטלית של קהל אדעתא דהכי קנוהו מתחילה **שכל מי שלובש אותו** שיהיה שלו כמו באתרוג וכו'. (ויל"ע בביאור"ל דהתם ד"ה שאלה וכו' ולכאוי' יהא נ"מ דאי הוא מדין שותפין הא האורח לאו שותף הוא ודוק).

ב. יתכן שאם מדובר בבית כנסת שיש בו מעט מתפללים באופן שסביר להניח שבזמן קצר יוכל לשאול את המתפללים אם נתחלפה טליתו אצלם שייכא הך אומדנא אך אם ישנם בביהכנ"ס מתפללים רבים לכאורה ל"ש הך אומדנא דאטו בידו לברר זה הדבר ופעמים רבות שרק אחרי יום או יומיים תחזור אליו טליתו ופעמים שאף המחליף לא ישים לב לזה שהחליף טליתו, תו יל"ע בהיכא שיש שם בצורה בולטת ע"ג טליתו, ומיהו גם בזה אין הכרח שישים המחליף את לבו לזה בההוא יומא ובפרט ביום שמח"ת שהכל מרקדים לכבוד התורה ואין איש שם על לב בכל כי האי.

ג. העירני ידידנו הרה"ג ר"י קרפט שליט"א ממ"ש בשו"ע ה"ל ציצית סי' ח' (סעיף י"ב) ע"ש היטב ולכאוי' מכ"ש בנד"ד דל"מ לכוין הא (ועי' שו"ע סי' קע"ז ס"ה וי"ל).

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ב'

בירך בהמ"ז על דבר שברכתו בורא נפשות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,
ע"ד השאלה במי שבירך ברכת המזון על דבר שברכתו בורא נפשות אם יצא
ידי חובתו, עי' במ"ב סי' ר"ח (ס"ק ס"ב) דנקט דברכת מעין שלש אין פוטרת
דבר שברכתו בורא נפשות רבות וכן להיפך, ע"ש ולכאוי' כ"ש בנד"ד. והמברך
בהמ"ז על דבר שברכתו בורא מיני מזונות עי' שו"ע סי' ר"ח (סעיף י"ז) ובמ"ב
דהתם מ"ש בזה ואכמ"ל.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן ג'

אם לחתיכת אבטיח יש מעלת "שלם"

מע"כ ידידנו הרה"ג מזכה הרבים בשיעוריו היקרים כש"ת מוה"ר ארז גבו שליט"א,

שלו וברכה וכט"ס,

אקדמה פניו בתודה בעד ספרו היקר שו"ת לוח ארז הלי ברכות חלק ראשון אשר כבדני בו, בו קיבץ מע"כ נ"י מאשר השיב לשואליו בהלכות ברכות דבר דבור על אופנו. עברתי על ספרו מרישא לסיפא ונהנתי מיקרת אמריו, ותשוח"ח.

במ"ש מע"כ נ"י (סימן ס"ג) אם פרי שלם קודם לפרוסת אבטיח או מילון ונקט שמאכל שדרך לאכלו רק ע"י חיתוכו יש לו דין דשלם לענין קדימה בברכות כיון שזהו צורת הגשתו ואכילתו. ונ"י בזה, ומייתי דבפסק"ת סי' ר"ו (ס"ק י"ג) יצא לחלק בין קולף פרי ועי"ז מחסרו, או שאינו מחסרו וכגון בננה ופירות הדר וכה"ג דהקילוף אינו מחסר מגוף הפרי, דזה מקרי שלם אף אחר הקילוף. תו כתב שפרי שחיתוכו לוקח זמן ממושך כאבטיח וכה"ג לדברי הכל יש להכינו ולחתכו קודם הברכה מחשש הפסק וגם דלאו אורח ארעא לברך על פרי גדול כזה, ותו הביא מספר וזאת הברכה (פ"א ס"י"ד בהערה) ממרן הגריש"א זצוק"ל שא"צ לברך על אבטיח כשהוא שלם שאין זה דרך אכילתו ע"ש ועפ"י כתב מע"כ נ"י דלזה אפשר לברך על אבטיח חתוך וכה"ג מקודם לפרי שלם.

ולפענ"ד עד כאן לא שמעינן אלא דבאבטיח צריך לחתכו מקודם הברכה בכדי שלא יהיה הפסק וכן נמי דכיון שאין דרך לאכלו כשהוא שלם אין צריך להקפיד בו על מעלת שלם ברם לא משו"ה אית לחתיכת האבטיח מעלת שלם, וממילא כל שיש לפניו פרי שלם נראה דקודם הוא לחתיכת האבטיח דל"ה מעלת שלם.

ומ"ש לענין פלח תפוז אי מקרי שלם כמדו' כתבנו מזה בתשובותינו גם אני אודך ואכמ"ל.

והנני חוזר ומודה למע"כ נ"י על ספרו היקר ואברכו בזה כי יזכה להוסיף עוד כהנה וכהנה להגדיל תורה ולהאדירה לאי"ט.

ידידו ש"ת

הק' משה חליוה

סימן ד'

קנה דירה ובא לקבוע מזוזה אם יברך הטוב והמטיב קודם קביעת המזוזה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס,

שלו' וברכה וכט"ס,

ע"ד שאלת ידידנו הרה"ג ר"מ כהן שליט"א במי שקנה דירה ובא לקבוע מזוזה בדירתו וטרם בירך ברכת הטוב והמטיב על קניית הדירה אם יברך מקודם ברכת הטוה"מ או שיקבע המזוזה ואח"כ יברך הטוה"מ.

הנה אעיקרא דמילתא אי מברכים על קניית דירה הטוה"מ (כשאינו גר בגפו ויש לו אשה ובנים) עי' בביאור"ל סי' רכ"ג ס"ג ד"ה בנה (ועי' במ"ב שם סק"א) דמבואר דבכה"ג מברכין הטוה"מ ועמ"ש בפסק"ת דהתם סק"ג מ"ש מהאחרונים ע"ש, ובנידון דידן הנה בשו"ע שם (סעיף ד') כ' דבשעת הקנין יש לו לברך אע"פ שעדיין לא נשתמש בהם, ובמ"ב (שם סק"ז) כתב דדוקא אם קנה בגד שראוי ללבשו תיכף אבל אם קנה שום דבר שאינו ראוי ללבשו או להשתמש בו כמות שהוא רק שצריך ליתן לאומן לתקנו לא יברך שהחיינו עד שעה שילבש הבגד או ישתמש בהכלי, ובשעה"צ (שם, ס"ק כ"א) כתב דהגרעק"א ז"ל מספק"ל לענין בית שלא לברך עד שיקבע בו מזוזה וכו' וע"ש מאי דנו"נ בזה. ולפי"ז מבואר דמקודם יקבע המזוזה והדר יברך הטוה"מ. ומיהו אי מנהגו לברך בקניית בית ברכת שהחיינו יתכן שיש לו לברך מקודם קביעת המזוזה ברכת שהחיינו ויכוין נמי אמצות מזוזה ועמ"ש בפסק"ת הנ"ל מספר ברכת הבית (שער כ"ד סל"ג), ע"ש. (ויתכן דזה יהני נמי אף להגרעק"א ז"ל דאפשר דכוונתו דעד שעה שבא לקבוע מזוזה לא יברך הא כל דמתעסק בקביעת המזוזה שפיר מצי לברוכי שהחיינו אף קודם קביעת המזוזה בפועל וצ"ע).

תו יש לדון בכל זה היכי הוא בגוונא שיש מזוזה בבית שקנה ואך שרוצה להחליפה במזוזה מהודרת טפי. ולכאוי תליא אי זהו רק מחמת הידור או מחמת חששות כשרות על המזוזה הקבועה, ואכמ"ל.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן ה'

ברכת הגומל למי שלא שמר עצמו מצנים ופחים

שלמא רבא ונהורא מעליא למע"כ ידידנו עוז והדר עיניו כיונים שפתותיו שושנים צנא מלא ספרא חריף ובקי וכו' וכו' הרה"ג מוה"ר מתתיהו גבאי שליט"א בעמח"ס בית מתתיהו ומועדי הגר"ח, אחדשה"ט וש"ת,

עת הזמיר הגיע להודות ולהלל על הקובץ המופלא דעת ישכיל חלק רביעי וכבר הגדתי בשבחו במכתבי הקודם ואשרי חלקו. ונאה להודות למע"כ הרה"ג רי"י הדאיה שליט"א וידידנו הרה"ג ר"ג הכהן רבינוביץ שליט"א העושים ומעשים למען הקובץ גם ברוכים יהיו.

מידי עיוני בקובץ ראיתי (עמוד פ"ו ואילך) לידידנו הרה"ג החו"ב רי"ד בצרי שליט"א בעמח"ס מבצרי יהודה ור"מ דישיבת באר התלמוד דנו"נ במאי דחדית הגה"ק הישכיל עבדי זלה"ה ח"ב (חאו"ח י"ז) דמי שהיה חולה מחמת צנים ופחים לא יוכל לברך על כך הגומל שהרי אינו בידי שמים אלא בידי אדם והיאך יברך והוא הכניס עצמו למצב של חולי והסיק דמחמת חומרא דברכה לבטלה לא יברך. וידידנו הנ"ל שליט"א העיר בזה מיולדת דהכניסה עצמה למצב זה ומ"ט תברך וכן נמי דלא מיקרי אנוסה מדלא מיפקדא אפר"ו (עי' יבמות ס"ב ב') ועל כרחין דכה"ג שמסתבב סכנה מסויימת אף אם הוא שותף לדבר ברוכי מברך. ודן בזה נמי מיורדי ימים והולכי דרכים דהמה הכניסו עצמם למצב זה והיאך יברכו והאריך בכל זה להפליא.

והנה אין לפני כעת שו"ת ישכיל עבדי לעיוני בדבריו אך הא מיהא נראה דאיכא לחילוקי בין היכא שעושה דבר דהוי מנהגו של עולם דל"מ זה מכניס עצמו לסכנה לבין היכא דעושה דבר דל"ה מנהגו של עולם, דמקרי זה דמכניס עצמו לסכנה, וממילא הא דיולדת ויורדי ימים והולכי מדברות כיון שדרך העולם בכך לא חשיב זה כמכניס עצמו לסכנה דנימא דאסור לעשותו דלהכי שפיר שייך ברכה אמה דהצילו השי"ת ממקרי הזמן, משא"כ בעושה דבר דל"ה מנהגו של עולם וכגון שיוצא בלבוש דק בימי החורף דמכניס עצמו לסכנה בזמן שהעולם מהלכים בבגדים חמים דבזה כיון שהכניס עצמו לסכנה אפשר דל"ש הך ברכה, ועי' בספרנו ענפי משה בהל' ועניני עירובין (סימן נ"ד) מה שהארכנו בעזה"י בגדרי שומר פתאים ה' ונו"נ בזה מכמה דוכתי ואוקי באתרין, ומודע לבינה דלמאי דכתיבנא איכא למימר כמה נ"מ

וכגון להיכא דשמר עצמו ובכ"ז נתקרר וכן נמי היכא שנתקרר מחמת שנדבק מאיניש אחרינא וכל כה"ג, ולא באנו אלא להעיר ויש לפלפל בכל זה.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן ו'

אם אפשר להניח לקטן לשחק בפלאפון מקולקל בשבת

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

ע"ד אם אפשר ליתן לבנו הקטן פלאפון שהתקלקל ע"מ לשחק בו בשבת. הנה
לכאוי יש לדון בזה מצד זילותא דשבתא לפימ"ש בספר שערי השבת ח"א
עמוד קי"ב וז"ל בשבות יצחק (חלק י"ב פ"ו אות ד') הביא (לגבי השאלה האם
מותר לטלטל פלאפון בשבת (שמשתמש בו לשעון מעורר ומסודר מלפני שבת)
ששמע מהגרי"ש אלישיב זצ"ל דעצם טלטול הפלאפון מעורר תמיהא
והרגשת זלזול ומשום כך טלטולו אינו כשאר כלי שמלאכתו לאיסור שמותר
לטלטלו לצורך גופו ומקומו אלא יש בזה משום זילותא דשבת [שהוא אחד
מאופני איסור עובדין דחול] ולכן גם כשהמכשיר מנותק מקליטה ומשמש רק
כשעון מעורר אין לטלטלו עכ"ל, וע"ש בכ"ד. ומהשתא הא אין הרואה יודע
שהפלאפון מקולקל והו"ל דזילותא דשבתא שהקטן משחק בו וביותר שדרך
משחק הקטנים לעשות בידם שכביכול מדברים עמו וכו' דודאי הו"ל
כזילותא ויש למנעו מזה.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן ז'

אכילה לאור חשמל שאינו כשר בשבת אי מקרי השתמשות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בקונטרס הזכרונות למו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל (סימן כ'
סעיף פ"ג) כ' וז"ל לא להשתמש בחשמל ולא במים אם עובדין בשבת וכו' וכו'
ולאכל מותר לאור החשמל שאין זה נקרא השתמשות ובהערות הן זכרון
(ס"ק רכ"ג) כ' טעם הדבר אמר רבינו (מעשה איש ח"ב עמוד ק"ד) בשם
החזו"א שאין זה נחשב השתמשות כי יכול לאכול גם בחושך, עכ"ל. ויל"ע
היכי מצי למיכל בחושך ושמא יהיו חרקים בסעודתו. ואולי דכוונתו דמצד
עצם מעשה האכילה שפיר מצי למיכל בחושך וכגון שמבעו"י יכין מאכלו תוך
כלי סגור וממנו יאכל באופן שלא יהיה חשש לחרקים וכל כה"ג, ועמ"ש מו"ר
זצוק"ל להעיר בעיקר הדבר, ואכמ"ל.

בברכה מרובה

הק' משה חליוה

סימן ח'

ברכת כתיבה וחתימה טובה בחודש אב ואלול

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בענין אמירת כתיבה וחתימה טובה מקודם ר"ה כבר ליקטו בזה בספרי
האחרונים ידיעות נכבדות וקאתינא לאוסופי דראיתי דמרן הגר"ח זוננפלד
זלה"ה בהסכמתו לספר פרדס יוסף על התורה אשר כתבה בג' מנ"א
(כחודשיים לפני ר"ה) הוסיף לברך להמחבר בזה הלשון "ונוסף אומר ברכת
כתיבה וחתימה טובה לאלתר לחיים" וכו'. ועי' בספר ארחות רבינו ממרן
הקה"י ז"ל בהנדמ"ח ח"ב (עמוד ר"ה) דמנהג הקה"י ז"ל היה לברך בכוח"ט
משבירכו את חודש אלול וע"ש עובדא דבירך בכוח"ט במחצית ראשונה של
חודש אב, ע"ש בכל זה וכהנה יש להביא מכ"מ.

ובהיותי אצל גאון ישראל מרן הגר"ד לנדו שליט"א (ליל ל' מנ"א אדר"ח
אלול תשפ"ה לפ"ק) כשברכתיו בכתיבה וחתימה טובה לא היתנו דעתנו נוחה
מכך והוסיף ואמר "רק בראש השנה", ואף כשאמרתי לפניו שכפי הנראה לא
אבוא אצלו עד אחר ר"ה, אמר במליצה שאברכו על פסח וכו'. וזכינו לדון
בשיטתו בזה בכמה דוכתי וביותר למ"ש בספר מהרי"ל (מנהגים ימים
הנוראים סק"ג) אמר מהר"ש משנכנס אלול כשכותב אדם אגרת שלום
לחבירו צריך לרמוז בתפילתו **שמבקש** עליו להשיבו לטוב בשנה הע"ל וכו'
וכו' וכן נהג מהר"י סגל ע"ש, והא קמן דשייך זה מר"ח אלול. ויש שרצו לומר
דכיון שאמרנו כן בליל ל' מנ"א על כן לא היה ניח"ל בזה אך ל"מ דמה"ט הוא
שהרי הוסיף ואמר דרק בר"ה. ואחר זמן שמעתי שהיו אצלו אחר כמה ימים
מארגון מסויים וברכם בכוח"ט והוסיף ואמר שאע"פ שאין רגילותו בזה
(היינו לברך כן מזמן זה) מ"מ מברכם כמו שיש שנוהגים כיום. וכמה ימים
קודם ר"ה זכינו לקבל מכתב ברכה ממרן שליט"א לספרנו וכתב שם בכת"ק
ברכת כוח"ט, והא קמן דסובר דלאו דוקא בר"ה שייך זה וכפי הנראה דהיה
תמוה אצלו הקדמתנו בזה כולי האי, והארכתי בזה מחביבות דבר"י
סופרי"ם הי ניהו מרן שליט"א הסופר כל אותיות שבתורה.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן ט'

תקיעה בשופר שלא דרך פיו

כבוד הגאון מוה"ר **פינחס לייבוש פדווא** שליט"א אבדק"ק שומרי הדת
אנטוורפן יע"א,
שלו' וברכה וכט"ס,

בספרו שו"ת פלאות עדותיך חלק שלישי (סימן ל"ג) נו"נ במאי דחקר ידידנו
הרה"ג מוה"ר **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א ע"ד חולה רח"ל שאינו יכול
לנשום דרך הפה כלל אם יכול לתקוע בשופר בחוטמו, והאריך בזה מכמה
דוכתי דחזינן עשיית מצוות באופנים שונים בשינוי ומסו"ד נראה דמסיק
דכשר.

ולכאוי' יל"ד בזה ממ"ש בשו"ע סי' תקפ"ו (סעיף י"ט) הרחיק את השופר ונפח
בו ותקע בו פסול, ועי' במ"ב (שם, ס"ק ע"ה) דבעינן שיהיה פיו מדובק לשופר
וסימנו אל חכך שופר, ע"ש. ועמ"ש הריטב"א ז"ל דר"ה (דף כ"ז ב' ד"ה צפהו)
ועמ"ש בספרנו ענפי משה בהל' ועניני ראש השנה (סי' ט"ל) ע"ש וצ"ע בכל
זה, וי"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י'

בעניני חג הסוכות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

ע"ד מה שקרה בשנה זו שנפל ביו"ט ראשון סכך מסוכה שבקומה עליונה
לסוכה שתחתיה באופן שהסכך כיסה את הסכך של הסוכה התחתונה היכי
לידיניה, ע"י בשו"ת שבט הלוי חלק עשירי (סימן ק') מש"כ בזה. וראיתי בזה
נמי דברים מגאון ישראל מרן הגר"ד לנדו שליט"א, ואכמ"ל.

וע"ד מה שהיו בהסוכה זבובים רבים באופן שלא היה באפשרי לישן ע"י
בשו"ע סי' תר"מ (סעיף ד') איזהו מצטער זה שאינו יכול לישן בסוכה מפני
הרוח או מפני הזבובים והפרעושים וכיוצא בהם, ע"ש. (ויל"ע היכי שע"י
שיכסה גופו בכיסוי דק לא יגיעוהו זבובים ושמא דל"ה כעין תדורו).

וגבי יבש בראש הלולב ע"י במ"ב סי' תרמ"ה (ס"ק כ"ב) מ"ש דאם יבש העלה
העליונה התיומה פוסל הראב"ד, ע"ש. וע"י בביאור הלכה סי' תרמ"ה (סעיף
ז' ד"ה נסדק) מ"ש בזה ע"ש היטב. ולענין נטילת לולב שכזה בשאר ימים ע"י
סי' תרמ"ט (סעיף ה') מ"ש בפסולי הדר לשאר יומי, ע"ש.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן י"א

אם יש להשיר את עלי הערבה בעת חיבוטה

פאמע"כ הגאון הגדול המפורסם כש"ת מוהר"ר מתתיהו דייטש שליט"א
הגאב"ד דרמת שלמה בעיה"ק ירושלים תובב"א,
אחד"ש הדרי"ג שליט"א,

לא נהיגי גבן דלהוי זעירא למישאל בשלמא דגברא רבא אכן לצד שקבלתי
מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את ספרו החדש
דהדרי"ג שליט"א שו"ת נתיבות אדם חלק שלישי קאתינא לאודויי אהאי
מתנתא דאורייתא ולחיבת הקודש אציגה בזה מאי דנתעוררתי מידי עיוני בו
לפ"ר.

כתב הדרי"ג שליט"א (סימן י"א, ס"ק ל"ו) ליישב משה"ק האחרונים אדברי
הלבוש סי' תכ"ח וכו' וז"ל אך לפי מש"נ יש להשיב, דלשיטתו קאי דכל
היכא דניח"ל בתלישה זו יש בזה משום מחתך אע"ג שהוא תלוש ואינו לפי
מידה, מעתה כיון דרצונו שבחביטת ההושענא ינשרו ממנו העלים לקיים
שיטת הראשונים ז"ל דמצותה בחיבוט דוקא וממילא יש בזה משום מחתך
[ואינו מקלקל בחיבוט כי כך דרכו ומצוותו ואף אי הוי בזה רק שבות מ"מ
כבר האריך לבאר בשו"ת מגדנות אליהו (ח"ב, סימן קכ"א) דלא התירו
שבותין לצורך מצוה], עכ"ל.

ולפענ"ד יליע במ"ש הדרי"ג שליט"א דכיון שרצונו שבחביטת ההושענא ינשרו
ממנו העלים "לקיים שיטת הראשונים ז"ל דמצותה בחיבוט דוקא" וכו' דהן
אמת דפליגי רבותינו הראשונים ז"ל מהו האי חיבוטא אך הא מיהא לא
נתפרש בדברי הראשונים ז"ל דבעי להשיר העלים מן הערבה בחביטתה ואך
דמצינו לכמה מרביותאי האחרונים דס"ל כן כהמלבושי יום טוב סימן
תרס"ד ומייתי לי נמי הא"ר דהתם ע"ש היטב. וכן נמי ע"י בבכורי יעקב (ס"ק
ט"ו וט"ז) ומ"ש הבכורי יעקב (שם, סקט"ו) מהרי"ט כתב וכו' ומשמע ג"כ
שיכה עד שיסיר העלין וכו' כוונתו במ"ש ממהרי"ט להמלבושי יו"ט (והיינו
רבינו התי"ט ז"ל וקראו מהרי"ט בראשי תיבות דשמו), וע"פ הקבלה אין
מסירין העלין בחבטת הערבה. וכמבואר בכה"ח סי' תרס"ד (ס"ק ל"ז) ע"ש.
ולפי"ז צ"ע אם אמנם הלבוש ז"ל נמי ס"ל דבעי להשיר העלים.

(וידידנו הרה"ג ר"י ואקרט שליט"א הראני בספר תורת המלאכות חלק
שמיני (עמו' קס"ו) מ"ש משו"ת דבר יהושע (סימן ד') בישוב שי הלבוש ומ"ש

בתו"ד למיגרס בדברי הלבוש חוטבין תחת חובטין, וכמדו' דקשה לגרוס כן
דלדבריו י"ל כן נמי במ"ש הלבוש בהמשך דבריו והחטיבה תחת והחביטה
ע"ש וצ"ע).

והנני חותם בברכה נאמנה כי יאריך ימים על ממלכתו הוא וכל אשר באהלו
לטוב להם כה"י אכ"ר.

בהערצה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ב

הדפסת קונטרס עמ"ס סוכה בחוה"מ סוכות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכת"ס,

נשאלתי מהגרב"ג שליט"א המכהן כראש כולל בכאן אשר הדפיס קונטרס
בעניני סוכות לרגל חג הסוכות ובחג הסוכות נגמרו אצלו עותקי הקונטרס
אם רשאי לבקש מבעל בית הדפוס שידפיס עבורו בחוה"מ כמה קונטרסים
ע"מ לחלקם לתלמידיו ובאי ביתו. והנה גבי הדפסת ספרים בחוה"מ כבר דנו
האחרונים מקדם ועי' בשע"ת סי' תקל"ז מ"ש בזה מהברכ"י משמי'
דמהר"ם פרובינצאלו ז"ל בתשו' כ"י שאין להדפיס ספרים בחוה"מ וכו' וע"ע
בשע"ת סי' תרמ"ה משמי' דהמור וקציעה שאסור להדפיס ספרים בחוה"מ
אף ע"י פועל שאינו יהודי, ע"ש. ועי' בפסק"ת (שם) מ"ש מפוסקי זמננו דכל
זה אף בימינו שמלאכת הדפוס נעשית ע"י לחיצת כפתור גרידא ובאופן שכל
הדיוט יכול לעשותו מ"מ איסור יש בהתעסקות זו משום אושא מילתא
וזלזול גדול למועד, אכן יש לעיין אם יש לחלק בהיכא שמדפיס הקונטרס
בביתו במכונת צילום פשוטה וביותר דהא לצורך המועד דהשתא יעיינו בו
מאחר דעסיק בעניני סוכה, וכע"ז יל"ד במדפיס דפים מתוכנת אוצר החכמה
וכה"ג ובכל זה יש לשאול לחכם.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ג

עשיית חנוכת הבית בבין המצרים

כבוד מכובדינו הרב הגאון מוה"ר חיים שלום הלוי סגל שליט"א בעמח"ס שו"ת בירורי חיים ושא"ס ור"מ בשיבת כנסת מרדכי סאדיגורה, שלו' וברכה וכו"ס,

קול מבשר ואומר מפתחת בית ההוראה בראשות מע"כ נ"י ובצירוף מורי צדק יקרים ומכללם ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ואשרי חלקם שזוכים להעמיד עמוד ההלכה בישראל.

ע"ד מה שדנו בגליון היו"ל לרגל פתיחת בית ההוראה אם אפשר לעשות חנוכת הבית בבין המצרים והביאו מס' מועדי הגר"ח דמו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל השיב שאין ראוי, וכן נמי מיייתי מע"כ נ"י משו"ת דברי סופרים (סימן מ"ז) דלא מסמנא מילתא לעשות חנוכת הבית בימי בין המצרים, וכן נמי מ"ש בשו"ת לבושי מרדכי (סי' ק"א) וכו'.

יל"ע אם עיקר החומרא בזה הוא בגוונא שעושה סעודה בבשר ויין (מקודם תשעת הימים) דבזה אין ראוי ולא מסמנא מילתא ליעביד האי סעודתא בביה"מ ואיברא דאם עושה סדר הלימוד הנהוג ע"פ מרן הגר"חיד"א ז"ל ומביא מיני מזונות או אפילו פת וסלטים דכל כי האי לית לן בה ואדרבה יש שהזהירו שלא ליכנס לבית בלא לעשות חנוכת הבית וכידוע ומפורסם ואף את"ל שלא כדברינו והיינו דס"ל דבכל גוונא אין לעשות סדר סעודה זו הא מיהא לכאורה יוכל לקרוא לכמה ת"ח ולעשות סדר זה של חנוכת הבית ויתן לכאו"א מינייהו ממון להנות ת"ח מנכסיו ואחר ביה"מ יעשה הסעודה ברוב עם, או דעכ"פ יזהר לעשות סדר חנוכת הבית בעצמו והיינו לומר את סדר הקריאה הנזכר ולחנוך ביתו בסדר זה המועיל. ועיין מ"ש בספר שערי תורת הבית ח"א (שער ד' סימן י"ט סעיף ט') מ"ש במי שאינו יכול סעודת חנוכת הבית מיד מאי יעביד, ואכמ"ל.

ובעיקר ענין סעודת חנוכת הבית הארכנו בעזה"י בתשובותינו גם אני אודך חלק י"ב (סימן כ"ו סק"ב) ע"ש ואוקי באתרין.

והנני חותם בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ד

אם מינקת צריכה ליזהר מאכילת דברים המשכחים

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מידידנו הרה"ג ר"מ שווארץ שליט"א בעמח"ס בשלם סוכו אם אשה
מינקת צריכה ליזהר שלא לאכול מדברים הקשים לשכחה. הנה בספרנו
פתחי חיים ח"א (ענינים שונים ס"ק כ"ט) מייתין דשמענו ממו"ר מרן שה"ת
הגר"ח קניבסקי זצוק"ל שיש למעוברת ליזהר מאכילת דברים הקשים
לשכחה ושכן כתב מו"ר זצוק"ל גופי' בהוספות ותיקונים לספרו שיח השדה
מספר משמרת שלום (יו"ד סי' ע"ב בשפ"ד סק"א בשם בל"י וכה"ג) ואמנם
מע"כ נ"י רצה לחלק דגבי מעוברת אפשר דהוא את"ל דעובר ירך אמו, מיהא
הא במינקת נמי כיון שניזון הימנה שפיר נראה דיש ליזהר בהא ושכע"ז
מבואר בספר זכר עשה (פ"א, סעיף י"א) מכמה דוכתי ומכללם מספר זכירה
(הנד"מ עמוד י"א) דאכילת לב בהמה וכו' קשה אף למינקת, ע"ש.
ובספר שמירת הגוף והנפש הנדפס זה מחדש (ח"ב, פרק קמ"ז ס"ב הערה ה')
מייתי ממו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל (הו"ד בגליון אליבא
דהלכתא, גליון כ"ט) דהשיב שאשה שמינקת זכר נכון שלא תאכל זיתים
ודברים הקשים לשכחה ע"ש.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ט"ו

בענין הנודר מן האור אסור באורן של כוכבים

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בפסחים (דף ב' ע"א) הנודר מן האור אסור באורן של כוכבים וכו' וראיתי
בהערות עיון העמוד דהביאו מספר דברות משה עמ"ס פסחים (ב' ט"ו ג') דפי'
דאסור להסתכל על הכוכבים ולהנות מראייתם ואין הכוונה שאסור להנות
מאור הכוכבים שהרי אין אפשרות להנות מאורם אלא מאור צורתם, ע"ש.
ויל"ע למ"ש בפרקי דרבי אליעזר גבי ברכת בורא מאורי האש במוצ"ש דאם
אין לו אש פושט ידיו לאור הכוכבים ומברך ועי' מאי דכתבנו בס' פתחי חיים
ח"ב (עניני שבת ועירובין ס"ק כ"ג) ע"ש. וכעת אין תח"י ספר דברות משה
לעיוני בלישניה וצ"ע.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ט"ז

להודיע על פטירה ב"מ רח"ל כשיש צורך לניחומי אבלים

למע"כ ידידינו הרה"ג מזכה הרבים מוה"ר ריח"מ אביחצירא שליט"א בעמח"ס מריח ניחוח ושא"ס, איתן מושבו בעי"ת עפולה יע"א, על שמועה כי באה בסילוקו של אביו בנש"ק הרה"ג מוה"ר משה זלה"ה לגנזי מרומים יקבל נא את תנחומי ממעמקי הלב יה"ר שינחמם השי"ת בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ומעתה ועד עולם אך טוב וחסד ירדפום ונסו יגון ואנחה. והנה ידידינו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א חקר אם אפשר להודיע לאינשי ע"ד פטירה ב"מ רח"ל כשיש בזה צורך לניחומי אבלים וכה"ג או דשייך בזה משום מוציא דבה הוא כסיל. וכבר עמדנו בכיו"ב בתשובותינו גם אני אודך חלק י"א (סימן מ"א) ומצינו נמי בפ' דהתירו הודעת דבר זה ע"מ שיבואו להלוי' ולהספד (עי' בדברי סופרים (פכ"ד ס"ד) מ"ש) והכא נמי הו"ל צורך דמצות תנחומי אבלים, והא מיהא לכאורה עדיפא דיעשה זה ברמז וכגון שישאל לחברו אם הכיר לפלוני או אם ידוע לו בן כמה היה פלוני ועי"ז יבין לבדו וישאל אימתי היה זה וכו' ועי' פסחים (דף ג' ע"ב) רב כהנא וכו' ע"ש.

מנאי

הק' משה חליוה

סימן י"ז

בענין גזל שינה

למע"כ הרה"ג מוה"ר יעקב אמסעל שליט"א מו"ל קובץ המאור ניו יורק, שלוי וברכה וכת"ס, בחיבת הקודש קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את הקובץ לחדשי אב אלול תשפ"ה לפ"ק, ותשוח"ח. מדי עיוני בקובץ ראיתי (עמוד קנ"ו) מ"ש הרה"ג דוד בלום שליט"א מקור למה שבפי העולם קורין להמקיץ להישן בלא רשותו גזל שינה לפימ"ש במשלי (ד' ט"ו) כי לא ישנו אם לא ירעו ונגזלה שנתם אם לא יכשילו ע"ש, ודפח"ח. ומ"ש הרה"ג רצ"א פרידמאן שליט"א בענין זה בתו"ד "וכידוע בבעלז לא הקיצו אפילו לזמן קרי"ש משום גזל שינה". יל"ע בזה למ"ש בספר שיח צדיקים (קידוש לבנה, עמוד פ"א) מס' שלחן רבותינו (סי' תכ"ו) "קידוש הלבנה בחודש ניסן הקפיד כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע ביותר, ופעם לא נראתה הלבנה עד ליל י"ד וצוה להקיץ את העולם לקידוש לבנה", ע"ש. (ובעיקר מ"ש דלא נהגו בבעלזא להקיץ הישן לק"ש צ"ע למ"ש השו"ע סי' ס"ג (סעיף ה') ועי' בפסק"ת סי' נ"ח (ס"ק ג') וצ"ב). ובתשובותינו גם אני אודך חלק כ"א (סימן ל"ח) כתבנו מענין גזל שינה ואכמ"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ח

ר"מ שמבררים אצלו על בחור בשידוכים ורוצה את אותו בחור לבתו

כבוד הרב הגאון מוהר"ר נחמן נתן ווינשטאק שליט"א מו"צ בהעדה"ח בעיה"ק ירושלת"ו ובעמח"ס שו"ת עומק ההלכה, שלו' וברכה וכו"ס,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את ספרו החדש שו"ת עומק ההלכה חלק שישי ומידי עיוני בו ראיתי (סימן נ"ז) שכתב לדון בענין ר"מ בישיבה שדברו והציעו נכבדות לבתו בחור ת"ח וחשוב מבני ישיבתו ותוך כדי כך בא איש אחר ושאל על אותו הבחור וכיון שהר"מ רוצה את הבחור לבתו נפשו בשאלתו אם יוכל להשתמט מלהשיבו באופן שלא ישתמע שום גריעותא על אותו בחור.

ומייתי דבשע"ת (או"ח סי' תפ"ב) מייתי מאגרת שמואל על רות במ"ש בועז לגואל ביום קנותך מיד רות המואביה לפי שצפה ברוה"ק שעתיד לצאת מחלציה שלשלת מלכות בית דוד, לכך אמר המואביה כדי שימאן הוא ויקחנה הוא ויזכה לשלשלת גדולה ההיא, "ואף דאסור לרמות חבירו לקחת את שלו זהו בדבר שבממון אבל במצוות אף שא"א ליקח מיד הזוכה כגון כסוי ומילה וכיוצא מ"מ כל שלא זכה עדיין הם כמדבר המופקר לכל וכל אדם נצטוו להשלים את נפשו ולזכות במצוות", וע"כ בכ"ד.

ועפ"ז כתב מעכ"ג שליט"א וז"ל דהכי נמי לעניננו דחפץ לקיים המצוה בעצמו לתת בתו לת"ח כיון שבקיום המצוות הוי כמדבר המופקר לכל אדם נצטוו להשלים את נפשו ולזכות במצוות ולכן יכול להשתמט מהשואל באופן שלא ישתמע ממנו כלל לגריעותא על אותו הבחור, ואף דאסור לרמות חבירו לקחת את שלו זהו בדבר שבממון אבל במצוות שאני דכ"א יכול לזכות בהם ולהשתדל לזכות בהם וכנ"ל, אתו"ד.

והנה בנד"ד קיל טפי מהיכא שמגיעים לברר אצלו בעלמא ותוך כדי הדברים חושב שמתאים זה גם עבורו, דהא כמ"ש מעכ"ג שליט"א המבואר הוא שכבר הציעו את אותו בחור לבתו של הר"מ ואם כן שפיר מצי להשתדל בכל עוז לזכות באותו בחור עבור בתו. עוד יל"ד היכא שבאים לשואלו בעלמא ותוכ"ד כך חושב שיתאים זה לעצמו דפעמים שאין הכרח שאותו ר"מ יקח לאותו בחור וכגון שלא תהיה התאמה בין שני הצדדים ואם כן נמצא דבכה"ג מפסידו לאותו בחור ויצא קרח מכאן ומכאן ויש לשקול הדבר והוי מחשב

וכו', ואפשר נמי שיאמר לו שאותו בחור מצויין הוא אלא שכעת נמצא הוא באמצע הצעה וכו' (וכמובן שכוונתו בזה על הצעתו שלו והיינו בתו) ואם לא תעלה הצעה זו יפה ישמח להשיבו אותו שאלותיו, והרבה יל"ד בעובדא דבועז ואי מצינן למילף מינה לכל דוכתי כה"ג דהתם היתה כוונתו לש"ש ולמצוה ויל"ע אי ל"ה רק לש"ש אם ל"ש בכל כי האי גדר דעני המהפך בחררה ויש לן הרהורי דברים בכל זה, וצ"ע.

ומשכבר הימים ראיתי בספר אביר הרועים מתולדותיו דהגה"ק שר התורה מהר"א זלה"ה מסאכטשוב (אות כ"ט ואילך) מעשה נפלא שהגה"ק החידושי הרי"ם זלה"ה רצה לשדך את בתו להגה"ק מהר"א ז"ל מסאכטשוב ז"ל ונסעו לשאול מזה להגה"ק רמ"מ מקאצק ז"ל וכשהגיעו להגה"ק מקאצק ז"ל שאל להגה"ק החידושי ז"ל שמציעים שידוך לבתו את הגה"ק מהר"א ז"ל, ולבסוף לקחו הגה"ק רמ"מ מקאצק ז"ל כחתן לבתו, ע"ש היטב בכל זה.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ט

נטילה מחלוקת חסד פעמיים מחמת השתנות נתוני המשפחה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נתעוררתי לעיין בעובדא דהוי בקופת צדקה אשר קודם החג עשו חלוקת מצרכים באופן זה אשר ביום רביעי חילקו ארגז מיץ ענבים למשפחות שיש להם עד ארבעה ילדים וביום חמישי חילקו פירות וירקות למשפחות שיש להם מחמישה ילדים ומעלה (באופן שמשפחות מחמשה ילדים ומעלה קיבלו בשווי הגדול יותר) ואתרמי שמשפחה אחת אשר היה לה ארבעה ילדים לקחה ביום רביעי ארגז מיץ ענבים, ולמחרת ילדה אם המשפחה ונסתפקו אם מותר להם ליקח כעת גם מחלוקת הפירות והירקות מאחר שיש להם כעת חמישה ילדים. ולפענ"ד כל כי האי יש להם לשאול לבעלי הקופה דמסברא אין שום טעם שירשו להם לקחת שני פעמים וחשיב כקיבלו בחלוקה זו ואך דיש בזה שאלה דאת"ל דאין להם ליקח אם עכ"פ רשאים ליקח פירות וירקות בשווי ההפרש שבין ארגז מיץ ענבים לחלוקת הפירות והירקות או"ד דאין להם שום זכות בזה מאחר ששייכו עצמם לחלוקה דיום רביעי, ומסתברא דאזלינן בתר שם "חלוקה" לפי דעת הנותנים, וכיון שנכללו בחלוקה ראשונה אין להם זכות בחלוקה השניה, ויל"ע בזה.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ'

במה שנהגו לאחל מזל טוב בשמחות

למע"כ יקר יקרים עדיו לגאון ולתפארת הרב **יונתן אברישור שליט"א**,
שלו' וברכה וכט"ס,

בנועם קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** את
קונטרסו המופלא "רחשי אמת", העוסק בסוגיות העמוקות דמסכת יבמות
ובנוסף קובץ מאמרים בענין הנהגת המזלות ואשרי לו לאביו הרה"ג מוה"ר
מאיר שליט"א שזכה לבן דכוותי' ובן חכם ישמח אב.

מ"ש (עמוד פ"א) בענין מה שנהגו לאחל ברכת מזל טוב בשמחות ושכן נהגו
גדולי ישראל דצ"ב בזה למ"ש בשבת (דף קנ"ו ע"א) דאין מזל לישראל.
ומע"כ נ"י דן בענינים אלו באורך נפלא. ועיין נמי בספר תולדות אדם להרה"ג
ר"ש בן דוד שליט"א (פ"ה, הערה קי"א) מ"ש דאף שאמרו בגמ' דשבת הנ"ל
דאין מזל לישראל מ"מ גם ישראל בכלל המזלות אלא שביכולתם להתגבר
עליהם ולשנותם ע"י תורה צדקה ומעש"ט, ושלכן נהגו לאחל מז"ט ביום
הולדת וחתונה וכל כה"ג משום שלישראל יש אפשרות לשנות את המזל
לטובה. וציין למ"ש בספר אוצר המזל ועוד דוכתי ע"ש.

ובספר שערי נישואין להגר"י טשזנר שליט"א (מילואים, סימן ג') האריך
בהאי ענינא ועמ"ש נמי דאף גדולי ישראל היו נוהגים לברך בברכת מזל טוב,
ואחר דנו"נ בכל זה מכמה דוכתי כתב ביסוד הדבר דמזל הוא המהלך הרגיל
שהשי"ת שולח השפעה לעוה"ז בהשגחה פרטית על האדם דהיינו מה שאנו
קוראים טבע, ועל כן שפיר דמי לאחל מז"ט דהכונה שהשי"ת ישלח שפע
ברכה והצלחה כדרך כל הארץ ושלא יצטרכו למעשי ניסים הממעטים
מזכויותיו של האדם, ע"ש היטב.

ויתכן שיש להוסיף בכל זה דהגם דאין מזל לישראל מ"מ כיון שבאומות
העולם שייך זה ופעמים שנצרך אדם להתעסק עמהם (אם בעצמו ואם ע"י
משא ומתן וכגון שקונה דברים שהם מייצרים וכה"ג או שיש לו בעלי מלאכה
מאוה"ע) דלזה נצרך נמי שיהיה לו מזל טוב והיינו שלא יסתבב מזל שאינו
טוב להישראל מחמת פעולותיהם ור"ל שלא ישלוט מזלם ברכושו וכהאי
גוונא וק"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ"א

**במה שאמרה היונה "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה" וכו'
דנראה זה ככפיות טובה**

הוד כבוד הגאון הגדול רבי **עמרם אוהיון** שליט"א רב דעירנו אופקים יע"א, אחד"ש הדרי"ג שליט"א בכל הכבוד והיקר, אמש כשזכיתי להתלוות להדרי"ג שליט"א העירני במאי דנתקשה במ"ש רש"י ז"ל אקרא (בראשית ח' י"א) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וגו' וז"ל ומדרש אגדה (עירובין י"ח ב') לשון מזון, ודרשו בפיה לשון מאמר, אמרה, יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם, ע"כ. וצ"ב דנראה זה ככפיות טובה בטובתו של נח אשר האכילה משך כל ימי היותה בתיבה, ותו דאטו זה הזמן הנכון לרמוז זה לנח. ובינותי בזה בספרי דרבנן וראיתי כי פנן לקושייתו דמרן החת"ס ז"ל (הו"ד בחי' חת"ס השלם לעירובין, שם) וזה לשון קדשו "לכאורה היאך שיך תשובה זו, הלא כפיות טובה היא לנח שהחיה אותה במזונות שנה תמימה, ומה כיוונה בתשובה זו, אך באמת לאחר המבול אפילו כל זמן שלא אמר לו הקב"ה בפירוש כירק עשב נתתי לכם את כל (בראשית ט' ג') מ"מ מצד השכל כיוונה היונה שיש כח לנח לעשות בהם כרצונו, והוא ציוה ליונה לילך ולראות הקלו המים, ולכאורה סכנת נפשות היה אז בשליחות זה, ולמה לא שלח לחם בנו לראות, אך מה לה לעשות, היא ידעה בעצמה שראוי לשלח בסכנה והלכה, אך השיבה לו דע מה הפרש בין אדם להקב"ה, הלא הקב"ה מחיה כל העולם כולו ברחמיו ואפ"ה הוא מקפיד על פיקוח נפש, כמו שמצינו באמת שדוחה כל התורה, ואתה בשביל מזונות שנה אחת שנתת לי שלחתני להכניס עצמי בספק סכנה", עכ"ל. ובזה א"ש נמי מה שרימזה לו זה היונה דוקא בההוא זימנא.

ובספר אילת השחר (עה"ת) (שם) כתב נמי בתו"ד וז"ל העירו דלכאורה יש בזה כפיות טובה שהרי נח עמל בפרנסתה י"ב חודש, והנה לבעלי חיים אין בחירה רק הקב"ה ברא אותם עם תכונות שהאדם ילמד מהם מדות טובות, והיונה מלמדת בזה שהביאה עלה זית שלא לבטוח באדם אלא על ה' ישים מבטחו וזה צריך ללמוד מהדבר, ובעל העקרים כתב שפרק שירה נכתב ע"מ ללמוד מכל בע"ח מתכונותיו איזה מדה טובה, עכ"ל. ועי' נמי בכפתור ופרח

עמ"ס עירובין (דף י"ח ב') מ"ש מספר אור המאיר על הגדש"פ להעיר מ"ט אמרה היונה לנח הא מילתא דמתחזי ככפיות טובה, ע"ש בכ"ד. ולפענ"ד יש להעיר בכל הא דבגמ' עירובין (שם) ובסנהדרין (דף ק"ח ב') איתא וא"ר ירמיה בן אלעזר מאי דכתיב והנה עלה זית טרף בפיה, אמרה יונה לפני הקב"ה, יהיו מזונותי מרורין כזית ומסורין בידך ואל יהיו מתוקין כדבש ותלויין ביד בשר ודם. כתיב הכא טרף וכתיב התם הטריפני לחם חוקי, ע"כ. ומבואר בגמ' דיונה קאמרה הכי "לפני הקב"ה", ולפי"ז לכאורה ל"ש בזה ענין דכפיות טובה מאחר שלא אמרה כן לנח אלא להקב"ה (מיהו יתכן דהשאלה בזה את"ל דנח שמע דבריה או שהבין מעצמו רמז זה הנרמז בעלה הזית שבפיה, וי"ל).

והנני חותם בברכת הדיוט קמ"י הדר"ג שליט"א שיזכה להאריך ימים ושנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא יחד עם כל אשר באהלו יחיו לאי"ט לטוב להם כל הימים.

בהוקרה ובהערצה

הק' משה חליוה

סימן כ"ב

בקרא (בראשית י"א ל"א) ויקח תרח וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

באוה"ח הק' כי עה"פ (בראשית י"א ל"א) ויקח תרח וגו' וזל"ק הכוונה היא
על דרך שאמרו ז"ל (בי"מ ע"ה ב') מאן דביש ליה בהאי מתא וכו' כי שנוי
מקום גורם, לזה אמר הכתוב כי כאשר ראה תרח שאברהם בנו לא נולדו לו
בנים עשה שנוי מקום ולקח את אברם ושרי להולידם למקום אחר והודיענו
עוד הכתוב בזה שכל כך היה חשוב אברהם בעיניהם שבשבילו נסעו כל בית
אביו לשנות המקום בשבילו והוא אומרו ויצאו אתם, עכלה"ק.
וי"ל ע"ד רמז לדברי קדשו דהנה **ויקח תרח** עם האותיות יתיר חד עולה
בגימטריא **נסעו שינו מקום**.

בברכה מרובה

הק' משה חליוה

סימן כ"ג

בקרא (בראשית י"ב ג') ואברכה מברכך ומקללך אאר וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

באוה"ח הק' כ' עה"פ (בראשית י"ב ג') ואברכה מברכך ומקללך אאר וגו'
וזל"ק עוד יכוין לומר במה שנדקדק למה המברכים הזכירים בלשון רבים
והמקללים הזכירים בלשון יחיד, אכן יתבאר על דרך אומרם במסכת מועד
קטן (ט' ב') שאמרו רבן לבנו של רבי שמעון בן יוחאי תזרע ולא תחצד וכו'
ונתכוננו בזה לברכה והגם שהוציא דבריהם בלשון קללה הכל הולך אחר
הכוונה הרי שבירכוהו בנוסח קללה, וכנגד זו אמר ה' ואברכה מברכך וגם
מקללך, יש מין מקלל שהוא מברך, גם אותו אברך. ולזה אמר לשון יחיד, כי
לא כל מקלל מברך, אלא פרט שהוא מכוין לברכה אבל מברכך את כולן
יברך, ותיבת מקללך נמשכת ג"כ למטה, כשתהיה קללתו לקללה, אאר.
נמצאת אומר כי מכוין ה' לגמור כנגד המברכים, לברך כולם, והמקללים הם
שני פרטים פרט אחד יש שישנם בברכה ונמשכת התיבה למעלה ופרט אחד
הם בארירה ונמשכת התיבה למטה, עכלה"ק.

ויש לרמוז בס"ד לדברי קדשו דהנה "ומקללך" עם הכולל עולה בגימטריא
"ברכה" והיינו כאמור דיש מקלל שכוונתו לברך, והוא בכלל ואברכה
מברכך.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ"ד

בקרא (בראשית מ"ה ח') ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלי וברכה וכט"ס,

בספר דברי יצחק מהגה"ק רבי יצחק אייזיק ווייס זלה"ה הגאב"ד
סוואליאווא ומונקאטש (בהנדמ"ח עמוד ע"א) כתב עה"פ (בראשית מ"ה ח')
ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים, דבמ"ש אותי הנה כי נרמז
שם הוי"ה בר"ת (והיינו דר"ת הנ"ל בגי' הוי"ה) ע"ש.

וי"ל נמי בעזה"י דהנה סו"ת אותי הנה כי עם הכולל נמי בגי' הוי"ה, אי"נ י"ל
דהנה סופי תיבות ועתה לא אתם שלחתם עולה בגי' אלקים (וי"ל נמי דהנה
הנ"ה גי' נ' י' ורומז דאילו היו ישראל נשקעים בני שערי טומאה ח"ו לא היו
נגאלים וי' רומז לי' כתרין דמסאבותא וכו' והקדים הקב"ה דהביא ליוסף
צדיק היסוד למצרים לזכות ולמגן, וההי"ב).

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ"ה

בקרא (תהלים קכ"ב ו') שאלו שלום ירושלים וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בקרא (תהלים קכ"ב ו') שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך, י"ל בעזה"י
דהנה שאלו שלום ירושלים סו"ת גי' אלקי"ם דהוא בחי' דמה"ד והיינו
דבעוה"ר ירושלים בחורבנה, ועל ידי שישאלו בשליו ירושלים ישליו אוהביך,
וכמ"ש (ירמיהו ל' י"ז) ציון היא דורש אין לה ואמרו בגמ' מכלל דבעי דרישה.
ועל ידי שישאלו בשלום ירושלים ממילא ישליו אוהביך, דישליו אוהביך
סו"ת גי' הוי"ה דיתהפך למידת הרחמים בבנין ירושלים ת"ו בב"א.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ"ו

בקרא (תהלים קמ"ה ז') זכר רב טובך יביעו וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני
אודך וש"ס,
אחדשה"ט וש"ת,

אקדמה פניו בתודה בעד מתנתא דאורייתא דיהיב לן ספר תהלים עם פירוש
שיח שפתותינו והמה ביאורים ועיונים ממו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי
זצוק"ל ע"ס התהלים היו"ל ע"י מכון "שיח איש", ואשרי חלקם וגורלם
שזכו להאיר ארץ ומלואה באורו הכביר דמו"ר מרן זצוק"ל.

מידי עיוני בהאי ספרא קדישא ראיתי למו"ר מרן זצוק"ל דפי' עה"פ (תהלים
קמ"ה ז') זכר רב טובך יביעו דמ"ש "זכר" היינו כי אי אפשר לנו לפרט הכל
ועושים רק לזכר, ע"ש. וי"ל ע"ד רמז דהנה מילוי זכ"ר (זי"ן כ"ף רי"ש) עולה
בגימטריא "כי אי אפשר הכל", וכאמור דלכה"פ עבדינן זכר לרב טוב ה' עמנו.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה